

Staatssecretaris Vijlbrief wil plooiën gladstrijken

In gesprek met de Stichting Bescherming Historisch Harlingen (SBHH) heeft staatssecretaris Mijnbouw Hans Vijlbrief woensdag aanzetten gegeven om de relatie met de stichting weer te verbeteren. "Er lagen best wat heikele zaken op tafel," zegt voorzitter Jarig Langhout, "maar we hebben een goede basis gelegd om daar uit te komen. Dat geeft weer energie."

Sinds 2019 werkt de SBHH samen met Frisia Zout, gemeente, provincie en waterschap om negatieve effecten van de zoutwinning te voorkomen. Binnen de 'Pilot Harlingen' worden afspraken uitgewerkt over de veiligheid van stad en inwoners. De uitvoering stuitte de afgelopen jaren echter op een muur die het ministerie van EZK leek op te trekken. De Pilot leek zo een doodlopend pad te worden. Woensdag kwam de staatssecretaris langs om het gesprek hierover aan te gaan.

De communicatie tussen Den Haag en Harlingen verslechterde in 2022/2023 steeds verder, vertelt Langhout. "Afspraak is nu dat die weer op het eerdere, open niveau wordt gebracht. In dat kader komt Luc Mutsaers volgende maand opnieuw naar Harlingen om een vijftal punten te concretiseren. Hij is directielid Transitie Diepe Ondergrond en met hem gaan we dan onder andere de meerjarige financiële steun voor het project beklinken. Gemeente en provincie steunen de Pilot langjarig, maar het ministerie betaalde subsidies laat, half of zelfs helemaal niet uit. Dat is onwerkbaar en daar willen we met z'n allen vanaf."

Validatie nulmetingen

Een tweede punt waren woensdag de Harlinger nulmetingen. "Er ligt hier een onafhankelijk ontworpen meetnet onder de stad, dat we koppelen aan bovengrondse metingen vanaf de straat en vanuit de lucht. Innovatief en *state of the art*, maar we steggelen nu al sinds 2020 met de Commis-

sie Mijnbouwschade over erkenning van onze meetdata als bewijs. Zolang dat niet gebeurt hebben burgers en bedrijven geen zekerheid over vergoeding van eventuele schade, waarmee de Pilot Harlingen in feite een farce zou zijn. Er gaat een gesprek plaatsvinden tussen EZK, Commissie Mijnbouwschade en de stichting om deze impasse te doorbreken."

Harlinger toetsingskader

Samen met Frisia werkt de SBHH aan een eigen toetsingskader. "Eigenlijk is de Commissie Mijnbouwschade hét landelijke schadeloket voor burgers," licht Jarig Langhout toe, "maar de staatssecretaris moest toegeven dat die nauwelijks een schadevergoeding toewijst. In Harlingen hebben we daarom moeten kiezen voor een andere aanpak: als aannemelijk is dat een schade door de zoutwinning is

veroorzaakt, betaalt Frisia de schade. Het ministerie was nooit enthousiast over zo'n vorm van omgekeerde bewijslast, maar gaat nu volledig betrokken worden om dit Harlinger toetsingskader te ontwikkelen en te valideren. Vijlbrief was daar pragmatisch in: Als de plaatselijke partijen daar samen met het mijnbedrijf uit komen, waarom zal ik me daar dan tegen verzetten?"

Leeg vangnet

Wanneer schade ontstaat nadat een mijnbouwbedrijf is gestopt of failliet gegaan, kan de burger aankloppen bij het landelijke Waarborgfonds Mijnbouwschade. "Maar een burger kan geen vertrouwen ontlenen aan een fonds van 250.000 euro", zegt Langhout. "Die pot moet gevuld worden vanuit lopende mijnbouwactiviteiten. Kijk naar Limburg. Nadat de mijnbouwers verdwenen, is voor miljoenen euro's aan schade ontstaan. Dat moet de belastingbetaler nu ophoesten. De staatssecretaris gaat dit meenemen bij de lopende aanpassing van de Mijnbouwwet."

Vlnr Luc Mutsaers, staatssecretaris Hans Vijlbrief, beleidsmedewerker Monir Abou Omar en namens de SBHH Chris Elsinga, Jarig Langhout en Henk de Jong.

(Foto: HC - Joachim de Ruijter)